

Obama i l'aliança amb Israel

- A Jerusalem reconeixen que la coordinació amb la Casa Blanca es troba en franc declivi

MATEO MADRIDEJOS

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 17.05.09

"Si Obama és seriós, hauria d'actuar amb energia enfront d'Israel", va escriure Aaron David Miller, a la revista Newsweek, aquest gener, pocs dies abans que el nou president s'instal·lés a la Casa Blanca. L'anàlisi de Miller estava inspirada per un consciencios estudi del Council of Foreign Relations (CFR), titulat precisament Restoring the balance (Restablir l'equilibri), que havia preconitzat una nova estratègia dels Estats Units al Pròxim Orient per engegar a rodar la feridora parcialitat o desequilibri en favor d'Israel dels últims 16 anys, on els resultats més visibles són l'ebullició i la còlera al món àrab i el debilitament irremeiable dels interessos nord- americans i israelians.

Actualment assistim a grans maniobres entre bastidors al voltant de l'endèmic conflicte de Palestina perquè els Estats Units miren de revifar el procés de pau estancat des del 2000. A Jerusalem reconeixen que la coordinació amb la Casa Blanca es troba en un franc declivi, fins al punt que l'enllaç amb Washington encara no ha contactat amb el general James L. Jones, conseller en cap de Seguretat d'Obama. Els últims incidents es van produir quan el departament d'Estat va exigir a Israel la firma del Tractat de No-Proliferació Nuclear (TNP) i va anunciar tractes directes amb Damasc sense consultar els israelians.

¿COM S'EXPLICA aquest brusc viratge de les relacions dels EUA amb el país que ha de defensar, en qualsevol circumstància, de l'hostilitat dels seus veïns? En primer lloc, per l'existència d'un Govern de coalició ultranacionalista de dreta i extrema dreta, poc sensible al carisma d'Obama, dirigit per Benjamín Netanyahu, que rebutja la creació d'un Estat palestí, i que té la seva figura més controvertida en el ministre d'Exteriors, Avigdor Lieberman, d'origen rus, goril·la de discoteca a la seva Moldàvia natal, notori per la seva xenofòbia i la seva fanfarroneria, que amenaça diàriament amb la deportació dels palestins del territori d'Israel.

Lieberman acaba de fer una gira europea, sense que hi hagi constància de cap protesta o escrúpol manifest dels seus interlocutors, per vendre l'estratègia de "primer l'Iran", amb l'objectiu d'impedir per tots els mitjans que el règim dels aiatol·làs es doti de l'arma nuclear. Aquesta prioritat comportaria l'ajornament indefinit de la qüestió de l'Estat palestí pel qual advoquen tant la Unió Europa com els Estats Units i també Rússia. Le Monde s'atreveix a sospitar que el pla de Lieberman pot estar destinat a "amagar l'objectiu que en el fons es persegueix: impedir per sempre, per mitjà de la colonització, la possibilitat de formar un Estat palestí".

EL FAMÓS American Israel Public Affairs Committee (AIPAC), potent grup de pressió proisraeliana al Congrés nord-americà, els tentacles del qual arriben a més de la meitat dels parlamentaris, es va reunir a Washington i va manifestar la seva obsessió pels progressos nuclears de Teheran, però va mostrar també el neguit tant pel clima enrarit de les relacions amb el Govern israelià com pel rerefons intel·lectual i estratègic que pressiona a favor d'una correcció del rumb a l'horitzó del qual es perfilen la

reconciliació de les faccions palestines i un Estat a Cisjordània i Gaza. "¿Potser aquesta Administració es comportarà com la de Carter?", va preguntar retòricament alarmat un congressista de Nova York.

En vigílies d'una visita crucial de Netanyahu a Washington, després d'una atenta lectura de la premsa nord-americana i de les anàlisis de les grans llumeneres (Gelb, Kissinger, Haass, Brzezinski, Zakaria), cal preguntar-se, com fa l'especialista Michael Hirsch, si es produirà el descarrilament del tren blindat dels vincles indestructibles entre els Estats Units i Israel, encara que conclou que cap polític israelià que pretengui continuar al poder pot perdre el suport de la superpotència que garanteix la seguretat del seu país. Falta saber, no obstant, fins on arribarà Obama en el seu intent de persuasió.

Les conclusions en les esferes de poder apunten que els nord-americans han d'equilibrar la seva política, de manera que la seguretat d'Israel sigui compatible amb el joc net en relació amb els àrabs. Els Estats Units han d'actuar més com un mediador que no pas com un cec i parcial escuder d'Israel. Qualsevol impuls pacificador passa per frenar la colonització jueva als territoris palestins, enderrocar la muralla i acabar amb la visió quimèrica d'un Gran Israel, com va deixar dit James Baker el 1991. Obama ha d'evitar tant els greus errors de Bush com la prolongada passivitat de Clinton. L'herència és devastadora: progrés incessant de l'islamisme radical entre els palestins i creixent intransigència i militarització de la societat israeliana, com es reflecteix en el Govern de Netanyahu- Lieberman.

NETANYAHU preconitza la guerra contra l'Iran mentre redueix la qüestió palestina a un problemàtic pla de desenvolupament perquè tot segueixi

igual. Té aliats poderosos a Washington, però els sectors de l'establishment que envolten Obama estan persuadits que l' statu quo a Palestina --expansió colonial i violència endèmica-- enverina o liquida les perspectives de la solució dels dos estats, enfosqueix a llarg termini el judaisme d'Israel i perjudica els interessos de la superpotència en declivi. El desenllaç d'aquesta batalla d'estratègies és incert perquè l'aliança dels Estats Units i Israel no està en entredit.